

Neviditeľné bary

Lucien Zell

Lucien Zell

**NEVIDITELNÉ
BARY**

Lucien Zell
NEVIDITELNÉ BARY

Copyright © Lucien Zell
Translation © Radka Knotková

978-80-7207-902-5 (pdf)

Z angličtiny přeložila Radka Knotková

Jazyková redakce Lenka Fukalová

Obálka Jakub Sejkora

Epub připravilo pureHTML.cz

Vydalo nakladatelství a vydavatelství

VOLVOX GLOBATOR

Štítného 17, 130 00 Praha 3

www.volvox.cz

jako svou 1019. publikaci

Vydání první

Praha 2014

Adresa knihkupectví **VOLVOX GLOBATOR**

Štítného 16, 130 00 Praha 3 – Žižkov

www.volvox.cz

*Někdo je vypravěčem,
ale každý je vyprávěním.*

*Pro Roberta Horvitze,
který mě přivedl k neviditelným mřížím,
a pro Scotta Williamse, který mě vzal za ně.*

NÁVRATNOST

Do kavárny U Lososa směl člověk přijít jenom dvakrát za život. Jakmile jste do ní vstoupili a spatřili lampy s krajkovými stínidly, kvůli nimž se i zdi měnily v krajku, přivítal vás majitel podniku pan Lamboni (neboli Maurizio, jak mu říkal téměř každý, kdo do Lososa zavítal na svou druhou a poslední návštěvu), sevřel vás v medvědíh objetí a usadil se s vámi v jednom z přepychových sametových křesel lemuujících přední salonek.

*„Kdybych tě nikdy nepotkal,
nikdy bych tě nepostrádal.
Ale kdybych tě nikdy nepotkal.
Postrádal bych sebe samého.“*

Takováto neokázale hluboká slova se z Mauriziových plnovousem obrostlých rtů linula neustále. Nechystal si předem, co návštěvníkům poví. Hosté se chvěli tváří v tvář záhadám a proroctvím, která do jejich života vstupovala s každou vlídně pronesenou větou, nikdy čistě jen otázkou nebo odpovědí. Ne, matně se v ní skrývala otázka i odpověď, jako neviditelná křídla držící poletujícího kolibříka ve vzduchu. Maurizioova slova se vznášela a planula a jako jasný záblesk hromosvodu osvětlovala sežehnuté tvary v lidském nitru.

Účelem první návštěvy bylo zasadit drobné, ale zásadní semínko. Maurizio vám kladl nenápadné pronikavé otázky a celým srdcem se užíval do ticha a odpovědí, které je doprovázely.

U Lososa se místa rezervovala na dobré dva roky dopředu. K

domluvení schůzky byla potřeba pořádná dávka štěstí a vytrvalosti. Kavárna hostila bohatou škálu společenských tříd (na parkovišti bylo možné zahlédnout ferrari i hipísácké minibusy od Volkswagenu), a tak člověk neměl nejmenší tušení, na koho uvnitř narazí – ve foyer mohl přešlapovat kdokoli od instalatéra po generála.

Rozmanitost se k rušnému provozu v Mauriziově podniku velice dobře hodila. Díky ní zůstával Maurizio čilý a neotřelý a neztrácel bdělost, s níž se okamžitě vrhal do přílivu životů, který se k němu hlavním vchodem valil. Uměl mistrovsky řídit niterní balet duší – znal každý jeho krok. Každý vyhýbavý duch před ním zářil ve vířivém vodopádu měsíčního stínu a medově zlatavého slunce. V srdcích, do nichž vtrhl, se rodily hvězdy.

A jejich oběžnou dráhou byly jeho pokyny. Nechal vás zhruba hodinu mluvit a pak vám pověděl příběh. Návštěvníci museli přísahat, že o něm pomlčí, protože vyprávění bylo určeno pouze a jedině jim. Jakmile Maurizio domluvil, stiskl páčku a objevilo se promítací plátno se spletitou mapou zeměkoule.

Máchl hůlkou, na jejímž vršku seděl řvoucí lev z olivového dřeva, a ukázal tu na ono, tu na tamto místo. „Sem musíš odjet.“

Sem musíš odjet. Tři slova, s nimiž se přihnala záplava událostí, která v hostově rozsáhlé prázdné budoucnosti zaplnila přinejmenším jeden malý kout.

S návštěvou Lososa se neodmyslitelně pojila podmínka – příchozí museli upřímně slíbit, že se vydají na místo, které jim Maurizio ukázal, a pak se do kavárny vrátí podat zprávu o tom, co se na cestě dozvěděli. Nebyli omezeni žádnou lhůtou. Mohli na zamýšlený výlet vyrazit po deseti letech i hned následujícího dne. Rozhodnutí spočívalo jen na nich.

Drby o muži, který pouť odkládal pětatřicet let, se nesly od ucha k uchu společně s klepy o ženě, která si výpravu i návrat

do Lososa odbyla v průběhu pouhých osmačtyřiceti hodin.

Bez ohledu na délku cesty se ovšem všichni shodli, že na ní objevili takový či onaký poklad. Když se například jeden muž chystal nastoupit do letadla směřujícího zpátky domů, potkal na letišti svou pravou lásku. Žena, která strávila léta v nemilovaném zaměstnání, během pouti zase odhalila své životní poslání. Jiní ale neučinili takto očividné objevy. Těm pomáhal vybrousit hrubý diamant zážitků do oslnivého šperku Maurizio.

Jednou se do Lososa přihnala žalem zdrcená žena, jejímuž synovi bylo v kavárně uloženo vystoupat na jistou horu v Peru. Bezohledně předběhla skupinku lidí, kteří v předpokoji čekali, až na ně přijde řada. Ukázalo se, že její syn zahynul při průchodu Andami, kde ho nečekaně překvapila nelítostná lavina. Matka na Maurizia přes dvě hodiny křičela, protože byl podle ní za mladíkovu smrt zodpovědný. Nikdo se nedozvěděl, co přesně jí Maurizio řekl; ví se jen, že k ní mluvil necelé dvě minuty, a když z jeho kanceláře vyšla, zářil na její tváři blažený úsměv. Prý se na výpravu vydala i ona – odjela do africké vesničky, jejíž návštěvu jí Maurizio zadal, a vrátila se do Lososa s adoptovaným keňským hošíkem v náručí.

V Lososovi se samozřejmě podávalo také pití, avšak žízeň, opravdová žízeň po smysluplnějším bytí, člověka vždycky sužovala víc při odchodu než při příchodu.

KAVÁRNA U LOSOSA I

Henderson se do New Orleansu vrátil jednoho bouřlivého večera koncem listopadu, napůl bdělý ve světě napůl spící. Skoro čtyři desetiletí putoval po všech zákoutích planety a teď sem přijel zemřít, uložit kosti do země, kterou nazýval duší svého rodiště. Podoban lososu opsal za svého života tajuplný kruh.

Na hřbitově markýze Lafayettea položil na náhrobky svých předků tři bílé růže a poloplnou láhev drahého francouzského koňaku, přesně jak slíbil, zamumlal: „Běsni v pokoji,“ a jakmile svou skromnou oběť provedl, vydal se do centra dát si dvojitého panáka. Vychutnával si nekonečné minuty, během nichž krácel městem zahaleným mlhou. Zahnul do klidné, takřka opuštěné ulice, jejíž vzduch i navzdory málem dokonalé prázdnotě prostupovala jakási hmatatelná tíže – dostatečně šikovný člověk by ji určitě zvládl popadnout a strčit do kapsy. Bar U Littla měl podle všeho otevřeno, ale Henderson si z šedého přípláště oklepal déšť (každá kapka působila dojmem maličkého opuštěného oceánu) a vklouzl do kavárny U Lososa.

Uvnitř se v sametovém křesle rozvaloval vyhublý mladík, který si říkal Benjamin. Benjamin mluvil broukavým hláskem, připomínajícím zrezlého čertíka v krabici, ale jeho trpytivé oči prozrazovaly, že hluboko v něm se ukrývá tajný zdroj síly. Obezřetně přijal Hendersonovo srdečné pozvání, aby si k němu přisedl a dal si s ním jednu nebo deset sklenek Jacka Danielse.

Přitukli si a vesele připili orlům bělohlavým, kteří ve vzdušných proudech tohoto světa jako poslední svého druhu přežívají. Hrdla jim sežehly různé plameny ohně, přesto ihned vypili další rundu.

„Měl jsem chuť sem dneska večer zajít,“ zamumlal Benjamin.

„Jsem rád, že jste se řídil intuicí. Pokud se člověk ráno probudí a definitivně ví, jak den dopadne, je už trochu mrtvý,“ odpověděl Henderson.

Připili zbylým velrybám a sekvojím a každý přípitek byl prvním z mnoha posledních. Vzpomínali a povídali si a smáli se a hulákali dlouho do noci.

Číšník, který měl v úmyslu kavárnu každou chvíli zavřít a uklidit, se při čištění skleniček zaposlouchal do Hendersonových pikantních, veselými příhodami prokládaných monologů.

„Víte, i po všech těch letech mě nepřestává šokovat myšlenka, že pro každého kolemjdoucího cizince jsem kolemjdoucí cizinec. Život je improvizace. Doufejme, že smrt je jí také. Pro mě je jednou z nejvíc zarážejících věcí v dějinách to, že Charlie Chaplin se kdysi přihlásil do soutěže o nejvěrohodnějšího dvojníka Charlieho Chaplina a skončil třetí. Sami sobě se podobáme málokdy. To přesvědčivě dokládá i jiná historka. Jistá modelka spávala se spoustou slavných mužů a reportéři se jí pokaždé ptali: ‚Jaký byl?‘ A ona bez výjimky odpovídala: ‚Skvělý, ale do Micka Jaggera má daleko.‘

Tak to chodilo roky, až se jednou s Mickem Jaggerem opravdu vyspala.

Když vyšla branami jeho vily ven, oslovil ji reportér: ‚Jaký byl?‘

Nehnula ani brvou a odpověděla: ‚Skvělý – ale do Micka Jaggera má daleko!‘

V belfastské putyce jménem Zdání jsem vůbec poprvé potkal děsivě realistický... dovolte mi prosím citovat báseň mého kamaráda... autoportrét v cizinci. Nejspíš to zní směšně

a máte pravdu, bylo to směšné. A přesto: napochodoval jsem do Zdání a tam, v hospodě prodchnuté stíny, jsem stál já.

V duchu jsem se otřásl. Ten chlap zamrkal. Měl jsem podezření, že za to může nějaký trik se zrcadly, jenže když jsem se k němu přiblížil, žádným sklem jsem neprošel.

„Smím vás pozvat na sklenku?“ zeptal jsem se ho a doufal jsem, že se mi podaří utišit nejistotu, která v mém nitru čím dál víc vzrůstala.

„Proč ne,“ řekl.

„Co pijete?“ chtěl jsem vědět a v prstech mi mravenčilo.

„Totéž co vy,“ odpověděl.

Objednal jsem, a když tmavé pullitry přetékaající guinnessem dorazily, přitukli jsme si.

„Na zdraví.“

„Na zdraví.“

Celý rozechvělý jsem se toho tekutého černého hedvábí zhluboka napil, on ale usrkával pomaleji.

„Jak se jmenujete?“ zeptal jsem se.

„Henderson,“ odpověděl.

V šoku mi zaskočil doušek a vyprskl jsem pivo na bar. Muž vytáhl hedvábný kapesník a otřel výčep dosucha.

Té noci mi o sobě – ehm, tedy o mně – pověděl spoustu věcí. Vybavoval si z našeho života podrobnosti, které se mi na rozdíl od něj úplně vykourily z hlavy.

„Pamatuješ si, jak jsme pozvali na rande tu sexy holku ze střední – Tikka se jmenovala, byli jsme do ní hrozně udělaní – a ona prostě beze slova odešla?“ Přikývl jsem a převalila se přese mne vzpomínka na to, jak jsem o samotě seděl na chladných kamenných schůdcích a brečel.

„A vzpomínáš, jak jsi v Seattlu na smuteční slavnosti ukradl nějakým irským hudebníkům peníze ze sklenice s dýšky? Stodolarovka to myslím byla.“

„Hele, jaké *ty*? To *my* jsme to udělali.“

Takhle jsme toho večera probrali spoustu dní. Vlastně jsme probrali spoustu let. Připadalo mi to tenkrát jako prožitek blízké smrti, ale když o tom teď uvažuji, byl to spíš prožitek blízkého života.

K úmrtí ovšem také došlo. Ten druhý Henderson mě bez jakéhokoli varování zničehonic chytil pod paží a zašeptal: „Na nic se neptej, musíme jít.“ Neměl jsem dopito a zaprotestoval jsem, jenže byl silný, stejně silný jako já. Odvlekl mě ven a táhl mě ulicí pryč. Vtom se ozval první výbuch. Příkrčili jsme se za autem a bezprostředně nato zazněla druhá a třetí rána.

Vstal jsem a zamžoural do kouře. Zavolal jsem: „Hendersone!“, ale byl pryč.

Při bombovém atentátu Irské republikánské armády zemřelo té noci třináct lidí. Sedmadvacet dalších utrpělo vážné zranění a několik z nich zůstalo nadosmrti zmrzačeno.

Když jsem o té události pověděl blízkému příteli, řekl: „To je ale sakra divné. Třeba si z tebe vystřelilo tvoje podvědomí. Anebo andělé vážně existují. Každopádně jsi byl ušetřen, Hendersone. Jaký je to pocit, dostat v životě druhou šanci?“

Podíval jsem se mu přímo do očí, daleko za mlhu duševních dohadů, a řekl jsem: „Zatím pořád pracuju na té první.““

Benjamin se usmál a odvrátil zrak. „To se nejspíš dá říct i o mně,“ zamumlal. „Když už jsme u toho, mohl byste mi prosím něco povědět?“

„Jistě, jen mluvte.“

„No, zajímaly by mě vaše počáteční cesty. Zdá se, že jste viděl pěkný kus světa. Víte, už hodněkrát jsem si říkal, že bych sám někam vyrazil, jenže se mi v sobě nikdy nepovedlo

vyburcovat víc než střípek odhodlání. Od myšlenky, že bych se všeho vzdal, jsem nakonec pokaždé upustil. Jen ze zvědavosti: jak jste s cestováním začal? Pustil jste se do toho pouze kvůli Mauriziově úkolu?“

Než Henderson stačil odpovědět, přihnál se ke stolu číšník a rázným hlasem překypujícím špatně utajovaným vzrušením se zeptal: „Nejste náhodou *ten* Henderson, proslulý J. T. Henderson?“

Henderson zamrkal a přikývl.

„No to mě podržte. Já věděl, že jste to vy. Dneska se pije na mě, chlapi,“ prohlásil číšník. „Jmenuju se Lee Armstrong a vedu to tady, zatímco je Maurizio na dovolené. Smím si k vám přisednout?“

Henderson znovu přikývl na souhlas. „Moment, Maurizio tady není? Tomu se mi ani nechce věřit.“

„Odjel dnes ráno.“

„A kdy se vrátí?“

„To vím asi stejně přesně, jako kdy sem naši hosté přijdou na druhou návštěvu. Proto je to tu, no, tak vyliďněné. Obvykle je kavárna zarezervovaná na léta dopředu, ale Maurizio konečně dospěl k závěru, že je načase dát si pauzu. Takže tu bráním pevnost do doby, než se vrátí.“

„To mám zase jednou štěstí,“ zabručel Henderson. „Čtyřicet let jsem pryč a přijedu zrovna ve chvíli, kdy maestro vyklouzne zadními vrátky.“

„A co já?“ zakňoural Benjamin. „Sice jsem si nedomluvil schůzku, ale přinejmenším jsem sebral odvalu sem přijít. Teď odsud odejdu s prázdnýma rukama.“

Armstrong naplnil tři sklenky. „Víte co, pánové? Moje drahá polovička by mi pravděpodobně přikázala, abych vás vyhodil a byl nejpozději ve tři ráno doma. Ale pokud nepopadnu příležitost za pačesy a trochu vás, Hendersone,

nevyzpovídám, budu se už nadosmrtní užírat.“

Henderson si poklepal na krempu klobouku a zamručel: „Jen se ptejte.“

„Maurizio mi o vás hodně vyprávěl: jak mu posíláte pohlednice z těch nejzapadlejších barů z celého světa, že takřka každé větší město na zeměkouli máte dokonale prošmejděné a jak i v té nejzapomenutější postranní uličce dokážete objevit nějaký božský lokál.“

Henderson se usmál: „Jako třeba tenhle?“

„Třeba,“ uchechtl se Armstrong. „Prostě jsem vás nechtěně zaslechl mluvit a z vašich slov jsem usoudil, že byste to mohl být vy. Víím, že jste byl skoro všude, a proto bych vás rád poprosil, abyste mně a tomuhle mladému muži – nám, zvědavým cizincům – vyprávěl o dalších podivných lidech – ‚sobě‘ i ostatních –, na které jste měl to štěstí nebo snad talent ve všech těch roztodivných barech narazit.“

„Hele a co moje otázka?“ namítl Benjamin.

„Nuže, Benjamine,“ řekl Henderson, „tady Armstrong stojí za výčepem a nalévá whisky. Jeho dotaz má tudíž přednost. Ovšem, člověk si má pokud možno ověřit, odkud přitékají peníze, ale jinak by ho mělo zajímat, odkud přitéká whisky. V našem případě se k cíli dostaneme přes peníze i přes whisky. Ale slibuju, že vám ještě před rozbřeskem prozradím, co mě k cestování dohnalo. Přihodilo se to ještě předtím, než jsem od Maurizia dostal úkol. Uvidíte, že pro mě bylo zhora nepředstavitelné necestovat.“

„Než ale začnete, povězte nám, kam vám Maurizio nakázal jet.“

„Byl ke mně přísný. Řekl: ‚Tvůj cíl není na žádné mapě.‘ Když jsem ho na kolenou prosil, aby mi poskytl aspoň letmé vodítko, prohlásil: ‚Svůj poklad najdeš v baru.‘ ‚V baru?‘ podivil jsem se. ‚Ano. A být tebou, poohlédli bych se i pc

kavárnách.' Bary. Do háje. Nejdřív jsem ho pokládal za nějakého potrhleho doktora, šarlatána předepisujícího místo léku celoživotní alkoholismus. Ale časem jsem té kouzelné nejistotě, která je s mým ,posláním' spojená, přišel na chuť.“

„Víc vám Maurizio neřekl?“ zajímalo Benjamina.

„Po chvilkovém naléhání mi pověděl ještě něco. ‚Hendersone,‘ spustil, ‚musíš završit výpověď. Neboj, ne tu, co máš na mysli. Máš štěstí. Žádnou výpověď z práce. Obyčejnou výpověď složenou ze slov. Chci po tobě, abys dokončil větu: Nejsi tím, kde přebýváš...‘ A to bylo všechno. Škemral jsem o vysvětlení, on však neustoupil a odmítal mi prozradit cokoli dalšího. V prvních letech jsem chodil výhradně do ,normálních‘ barů, ale pak můj hlad po úžasu zesílil a zavedl mě do mnohem neobvyklejších podniků. Pokud dovolíte, budu vám dnes večer vyprávět hlavně o těch podivnějších.“

Henderson vzdychl, připil posledním řekám, v jakmile panáka vyzunkl, odhodlal se vyhovět přáním cizinců.

OSTRAVADNÝ

Tenhle bar se jmenoval Ostravadný a nacházel se v jediném myslitelném městě na světě. Nikde jinde by jeho jméno tolik nevyniklo. Ne, v Ostravě to nebylo. Nemůžu vám přece prozradit všechno.

Založil ho jistý Robert Hunter v roce 1974. Určitě vás nepřekvapí, že zbožňoval slovní hříčky a sbíral je; jednu dobu dokonce pořádal během šťastné hodinky pravidelnou soutěž o nejlepší slovní hříčku. U příležitosti nejružnějších mistrovství v roce 1980 poskládala málo známá dramatička Jody Rubelová slovo „člověk“, o vítězství ji však připravil málo známý básník Lucien Zell, který se vytasil s „človědou“. Když za svůj výtvor přebíral první cenu, podělil se s námi o svůj nejnovější básnický postřeh:

Vodopády

nejsou z vody

nýbrž z p

a

d

á

n

í

Zatím jsem se ovšem nezmínil o hlavním účelu toho baru – pokud jste chtěli dovnitř, museli jste být nějakým způsobem zmrzačení: zohavení, slepí, hluchí, jinými slovy „vadní“. Na prahu jako sup postával legendární bývalý zápasník a

současný vyhazovač Dinosaurus Dan a pečlivě zkoumal zdravotní stav každého „vadného“, který o vstup usiloval. Stal se z něj odborník na odhalování všech, kdo si na mrzáky pouze hráli. Bez váhání odkopával falešné hole a strhával prozatímní obvazy, podomácku vyrobené fixační límce a podobně. Jeden od hlavy až k patě zasádrovaný muž vydržel jeho extrémně kruté metody zhodnocování skoro půl hodiny, než se přiznal, že zmrzačení jenom předstírá. Ve srovnání s Danovým chirurgickým vyšetřováním by bledly i praktiky SS.

Jeho křížový výslech nebýval pokaždé takto důkladný, nikdo však nevěděl, kdy sáhne po dravějších a zevrubnějších zbraních, a příchozím tudíž nezbývalo než nervózně přešlapovat z nohy na nohu – samozřejmě za předpokladu, že jim nějaké nohy zbývaly. Mezi těmi, jimž nebylo dovoleno vstoupit, přišlo začátkem devadesátých let do módy zašeptat nebo zakřičet: „Chci vadu, Dane!“ Přinejmenším jeden očitý svědek se zaklínal, že Dinosaurus Dan takové žádosti bez váhání a chladnokrevně vyhověl.

Snad za to mohly obavy z pojistných nároků, nemluvě o pojištění odpovědnosti zaměstnavatele a dalších nevýhod, ale ať už Dan kariéru v ochotném přidělování vad udělal, či nikoli, byla později pohřbena – podle některých doslova.

O večírcích, které se v Ostravadním každý večer pořádaly, kolovaly neuvěřitelné zkazky. Nad tanečním parketem údajně visely lustry z lebek dovezené z České republiky, vzduchem čile létaly přívaly zátek od šampaňského, buch, buch, buch, jednonohá striptérka z Paříže zpívala šansony, hluchý sochař tesal za malý poplatek busty zákazníků a nejméně jeden slepec se srdečními problémy umřel smíchy kvůli kouskům jednookého komika Jacka Zakopávače. Aspoň na jednu noc si pijani připadali

nesmrtelní.

Ostravadný zazářil na barovém nebi jako supernova a brzy se z něj stala nejvyhledávanější putyka ve městě. Všichni toužili po tom, aby v něm byli spatřeni.

Jeho zánik nastal paradoxně poté, co měl pan Hunter v jogínském duchovním útočišti v Honolulu zjevení. Meditoval o dlouhotrvajícím sporu ohledně pravidel pro vstup, konkrétně o tom, co přesně to znamená být „vadný“, především co se takzvaně duševně narušených týče: lidí trpících maniodepresivní psychózou, zneužívaných dětí, obětí znásilnění a podobně.

Při obzvlášť náročné ásaně dosáhl Robert osvícení a zmocnilo se ho nutkání změnit hlavní pravidlo, které z Ostravadného dělalo cosi výjimečného.

Uvědomil si totiž, že vadní jsme tím či oním způsobem všichni, a rozhodl se pouštět do baru naprosto každého.

Následujícího jara ukončil Ostravadný činnost.

U VIANA

Co zahrajete, to si vypijete.

Taková byla podstata baru U Viana a právě kvůli tomu se do tohoto maličkého lokálu v Maine stahovali jazzoví hudebníci z obou pobřeží Spojených států. Majitel podniku a vynálezce Sam Damon se inspiroval „pianocktailem“ z románu Borise Viana *Pěna dní* a vytvořil hudební nástroje, na které se samozřejmě dalo hrát, kromě toho však byly dostatečně citlivé na to, aby dokázaly posoudit kvalitu hraných písní, melodií a harmonií a přetvořit je v odpovídající drinky. Stará dobrá, šikovně zahraná jazzová klasika *Summertime* se například změnila v poctivý gin s tonikem a plátkem čerstvé limetky. Z avantgardnějších skladeb zajamovaných talentovanými mladými chlápky z New Yorku nebo Chicaga vznikl divoce namíchaný ovocný koktejl, který Damon pojmenoval Speciál Modrá nota.

V baru se pořádaly soutěže pro začínající hudebníky a každý soutěžící musel plody své hry spolykat. Když postarší trumpetista pil ve světle reflektorů kal svého sóla, tak strašně se u toho šklebil, že s hraním praštil a už do Viana nepáchl. Jistý Ed, hráč na pedálovou steel kytaru, sice neměl ani špetku hudebního sluchu, zato mu ovšem nescházel odolný jazyk (nebo žaludek), a proto se v lokále čas od času stavoval. Povídá se, že nesvedl trefit tón ani tehdy, když hraní jen předstíral.

Jakmile však byl pianocktail seřízen, aby reagoval i na mluvené slovo, nachýlila se existence podniku ke konci. Jednoho dne do Viana zaskočil sebevědomý mladý básník Chris Delbos a zeptal se Damona, jestli by se v baru nemohlo konat veřejné předčítání poezie, na němž by jeho „talentovaní“ přátelé básníci předložili ke zvážení svou

podnětnou tvorbu. Damon rázně odmítl a řekl: „Podobné akce bývají jako mořská nemoc – mají tři fáze. Nejdřív si člověk myslí, že umře. Pak doufá, že umře. A nakonec si zdrceně uvědomí, že přece jenom neumře.“ Delbos ale trval na svém a neústupně tvrdil, že tohle čtení bude jiné. Damon se tedy dal přemluvit a příštích šest týdnů strávil prací na mikrofonu, který by uměl zpracovat zvuk i význam. Datum události, propagované pod názvem „Bohémští bardi za soumraku“, bylo stanoveno na jedenáctého června.

Nejprve Delbos za hlasitého povzbuzování početného davu básníků a jejich obdivovatelů odrecitoval několik slok z Ginsbergova *Kvílení*. Přednes vyústil v rozměrný hrnek s chilským vínem, které zapálení fanoušci v první řadě okamžitě vychlemtali.

Jenže když se básníci pustili do recitování vlastních děl, začaly na jednoho po druhém šplíchat ty nejtemnější z elixírů, jaké osud dovede vyplodit. Autor Brad Fleischman se například zhroutil s pěnou u pusy poté, co přednesl tirádu psanou volným veršem a pojmenovanou *Máma Wonková a umělohmotné Panenky Marie* – plody jeho básně tvořila směs pomerančového džusu, smažené krysí krve, kečupu, octa a čehosi, co lékaři prohlásili za kyanid. Louis Quinn, profesor tvůrčího psaní z Newyorské univerzity, zase přečetl úmornou sérii školáckých sonetů inspirovaných tvorbou Johna Keatse, pozřel výsledný koktejl a upadl do kómatu, z nějž se už neprobral.

Událost měla za následek celkem šest obětí. Příštího dne se státní výbor pro zdravotnictví rozhodl bar U Viana zavřít. Když se Damon o skandálu doslechl, radši se z dovolené na Kubě už nevrátil. Proslýchá se, že zabavené nástroje znovu vyrobil, veškeré čtení poezie zakázal a na zastrčené pláži poblíž Havany otevřel nový lokál U Viana, kde teď spokojeně

odpočívá a usrkává sladké čerstvé likéry tryskající z
klokotavé rumby.